

ST·OLAV

K A T O L S K T I D S S K R I F T

• FOR RELIGION OG KULTUR •

69. ÅRGANG

---

24. AUGUST 1957

A V I N N H O L D E T :

HJERTENES EUROPA - DEN TYSKE FORBUNDSREPUBLIKKS
PRESIDENT TIL VATIKANET - MØTE MED DEN KATOLSKE
VERDENSLITTERATUR - BLIKK PÅ TIDEN - FEIRET 75-ÅRING
- RADIOSPØRSMÅL OG SVAR: OM AVLAT - UTLANDET

NR
16

NESTE NUMMER KOMMER 7. SEPTEMBER 1957.

Abonner på St. Olav nå!

Kr. 5.00 ut året — Utlandet kr. 7.00

LØSSALG:

Cammermeyers Boghandel A/S, Karl Johansgt. 41/43, Concentra, Akersgt. 61, Narvesens Kioskkompani A/S, Stortingsgt. 2, og i eksp., Akersv. 5, Oslo.

ALLE DE ABONNENTER

som skylder kontingent, får i disse dager tilsendt et innbetalingskort.

Vennligst send beløpet snarest, så stans av bladet kan unngås!

LITURGISK KALENDER

SØNDAG 25. AUGUST: 11. sønd. etter Pinse. Ep. 1. Kor. 15, 1—10. Ev. Mark. 7, 31—37. Mandag: Ferialdag. Tirsdag: Joseph Calasancus, bekj. Onsdag: Augustin, bisk., bekj. kirkelærer. Torsdag: Johannes Daperens halskugging. Fredag: Rosa, jomfru. Lørdag: Raymond, bekj. SØNDAG 1. SEPTEMBER: 12. sønd. etter Pinse. Ep. 2. Kor. 3, 4—9. Ev. Luk. 10, 23—37. Mandag: Stefan, konge, bekj. Tirsdag: Pius X, pave, bekj. Onsdag: Ferialdag. Torsdag: Laurentius Justinianus, bisk., bekj. Fredag: Ferialdag. Lørdag: Marias lørdagsmesse. SØNDAG 8. SEPTEMBER: 13. sønd. etter Pinse. Ep. Gal. 3, 16—22. Ev. Luk. 17, 11—19.

HAR VI GLEMT UNGARN?

Eller er vi ennå villige til å hjelpe frihetskampens ofre?

Katolsk flyktninghjelp er interessert i å komme i forbindelse med folk som kan skaffe:

- a) hybel evt. leilighet til ungarere, i Oslo eller andre byer,
- b) arbeid til ungarere,
- c) pent brukte klær,
- d) gode brukte møbler.

Hvis De kan eller vil hjelpe, ber vi Dem sende oss noen ord eller ringe vårt kontor, for nærmere avtale.

KATOLSK FLYKTNINGHJELP

Akersv. 5.
Tlf. 41 04 41 Oslo Postgiro: 168 76

TAKK!

Hjertelig takk til alle som har ydet et bidrag til barnas feriekoloni i sommer.

f. Oslo Katolske Menighetspleie,
F. J. Fischeidick.

FYRINGSOLJE

brukes av

- St. Olavs kirke
- Bispegården
- St. Josephs Institutt
- Vor Frue Hosp. Nerveavd. } Oslo
- St. Dominikus kirke
- St. Elisabethsøstrenes Pleiehjem
- Sta. Katarinahjemmet
- St. Pauls Kirke
- Vår Frue Kirke
- St. Franciskussøstrenes Moderhus } Bergen
- Øyenklinikken
- Marias Minde
- St. Josephs Hosp., Drammen
- St. Torfinns Klinik, Hamar
- St. Elisabeth Inst., Hammerfest
- St. Theresia kirke, Hønefoss
- St. Franciskus Hosp., Hønefoss

Ved bestilling av olje:
Oslo 683466 - Service: 565690

UMØBLERT VÆRELSE

stort eller lite, ønskes av dame til lagring av møbler og et par dagers opphold i uken.

Bill. mrk. St. Olavs eksp.

MARIAKONGREGASJONEN, Oslo

Søndag 1. sept.: Felleskommunion.

Onsdag 4. sept.: Andakt i St. Josefs kapell kl. 19.30. — Deretter samvær i Foreningslokalet.

Har denne annonse noen verdi? De avgjør det ved å benytte oss som Deres forsikringsforbindelse

Gulli & Rokk

ASSURANSE

Stortingsgt. 22 - Sentralbord 33 44 00

OSLO

GUDSTJENESTER PÅ SØN- OG HELLIGDAGER I KATOLSKE KIRKER OG KAPELLER I NORGE

OSLO KATOLSKE BISPEDØMME:	Stille messe	Høymesse
OSLO: St. Olavs kirke, Akersveien 1. Biskopen og prestegården 421287. Sogneprestkontoret 414161	7.00 8.30 9.45 m. eng. pr.	11.00
St. Hallvards kirke, Fransiskanerne, Urtegt. 29, tlf. 680868	8.00 19.00	10.30
St. Dominikus kirke, Dominikanerne, Neuberggt. 15, tlf. 442324	8.15 9.30 m. fr. pr.	11.00
Vår Frue Villas kapell, Montebello, Ullernchausséen 52, tlf. 558121	—	8.30
Grefsen kapell, Gladsvei 23, tlf. 380287	—	9.30
Lunden kapell, Trondheimsv. 309, tlf. 37 78 68	—	9.00
ARENDAL: St. Franciskus kirke, Tyholmen, tlf. 2209.	8.00	10.45
BERGEN: St. Pauls kirke, Christiesgt. 16, tlf. 15410.	8.00 9.00	10.30
Vår Frue kirke, Helleveien.	—	10.30
DRAMMEN: St. Laurentius kirke, Cappelensgt. 1, tlf. 832019	8.30	10.30
FREDRIKSTAD: St. Birgitta kirke, Kongensgt. 9, tlf. 1438	8.30	10.45
HALDEN: St. Peters kirke, Kristian V.s pl. 1, tlf. 1168	8.00	10.45
HAMAR: St. Torfinns kirke, Torvgaten 113, tlf. 23751	8.00	11.00
HAUGESUND: St. Josefs kirke, Haraldsgt. 21, tlf. 3195	8.30	11.00
HØNEFOSS: St. Theresia kirke, Vesterngt. 7, tlf. 266	8.00	10.30
KRISTIANSAND S.: St. Ansgars kirke, Kirkegaten 3, tlf. 4225	8.00	10.30
LILLEHAMMER: Mariakapellet, Weidemansgt. 3, tlf. 51650	—	10.00
LILLESTRØM: St. Magnus kapell, Halvdansgt. 5, tlf. 712378	8.30	11.15
MOSS: St. Mikael's kapell, Ryggeveien 24	—	11.00
PORSGRUNN: Vår Frue kirke, Sverresgt. 26, tlf. 50793	7.45	10.30
STABEKK: Jesu Hjerter kapell, Nyveien 17, tlf. 537735	8.40	10.40
STAVANGER: St. Svithun kirke, Dronningensgt. 8, tlf. 25534	8.00	10.30
SYLLING: St. Hallvards kapell, tlf. 849028 (Drammen)	—	—
TØNSBERG: St. Olavs kapell, Sandefjordgt. 1, tlf. 12238	8.00	10.45
TRONDHEIM APOSTOLISKE VIKARIAT:		
TRONDHEIM: St. Olavs kirke, Prinsensgt. 2a2. Biskopen og prestegrd. tlf. 21214	8.30 19.00	11.00
St. Elisabeth Hospitals kapell, Ila, tlf. 20220	6.30	9.15
KRISTIANSUND N.: St. Eysteim kapell, Flintegaten 5, tlf. 2779	8.30	10.30
MOLDE: St. Sunniva kapell, Parkveien 23, tlf. 1100	8.30	10.30
DET APOSTOLISKE VIKARIAT FOR NORD-NORGE:		
TROMSØ: Vår Frue kirke, Storgaten 94. Biskopen og prestegrd. tlf. 3604	8.15 6.20	10.30 —
St. Elisabeth hospital, Mellomveien 15, tlf. 63	—	—
BODØ: St. Eysteins kirke, Hernesveien 22, tlf. 21783	8.15	10.30
HAMMERFEST: St. Mikael's kirke, Strandgt., tlf. 1392	— 19.00	10.30
HARSTAD: St. Sunniva kirke, Skolegt. 4, tlf. 1205	8.00	10.30

ST. OLAV

KATOLSK TIDSSKRIFT FOR RELIGION OG KULTUR

Redaktør: dr. theol. Ivar Hansteen Knudsen

Redaksjon, ekspedisjon og forlag: Akersveien 5, Oslo

Kontortid: 9—16. Mandag og lørdag 9—13. - Tlf. 42 37 43

Boligtelefoner: Redaktøren 42 37 43. - Red.sekr. Kirsten Rydberg 60 86 37

Abonnement (direkte ell. gjennom postkontorene): Kr. 18 pr. år - Kr. 9 pr. ½ år. Utlandet kr. 22.

Annonser: 8 dager før utg.-dagen (se nederst på omslagssiden). 24 nummer årlig. - Postgiro 159 86.

Forsynet

Der finnes i Jesu forkynnelse en lære som omfatter tilværelsen som helhet og som like fullt sikter på det enkelte menneske, — budskapet om Forsynet. Etter dette styres alt det som finnes og skjer i verden av Faderens kjærlighet, visdom og makt, til beste for det troende menneske.

Ordet «Forsyn» brukes i de mest forskjellige betydninger. Delvis er det glidd helt ut i det ubestemte og uforpliktende. Så må man først bli klar over hva det betyr. Jesus har flere ganger talt om Forsynet, særlig inntrengende i den sammenfatning av lære og løfter som man kaller «Bergprekenen». Der formaner han sine tilhørere til ikke å bekymre seg om mat og klær, for Faderen i Himmelen vet hva mennesket trenger. Å engste seg for det er hedningers vis. Den troende skal ha tillit, og intet skal mangle ham... Dermed er det ikke fortalt noe eventyr. Tilhøreren blir ikke forsikret om at han kan legge alvor og arbeid til side, og leve fra hånd til munn, fordi underfulle makter sørger for ham. Det som der sies, står midt i livets virkelighet og overser ingen av dets hårde sider. Hva det dreier seg om er intet fantasispinn, men ramme alvor. Men på den annen side heller ikke noe som er selvsagt ut fra verdens synspunkt: som at alle ting følger en ubrytelig orden og at man må finne sin plass i den, eller at den tillitsfulle mestrer livet lettere enn den engstelige og mistroiske. Tvert imot noe uhørt: At hvert enkelt menneske er Guds personlige anliggende og at han er rede til å sørge for det. Altså hverken eventyr eller naturfilosofi eller livsmoral, men åpenbaring ut fra Guds frihet.

I Bergprekenen blir det som eksempel på Guds sinnelag overfor hans skapninger henvist til fuglene, som finner næring uten å så eller høste, og til liljene på marken, som er kledd i skjønnhet uten å måtte spinne eller veve. Dette ser i førstningen ut som en from idyll, men så følger en setning som viser hvor alvorlig alt dette er: «Søk først etter Guds rike og hans rettferdighet, så skal alt annet gis dere i tilgift». Denne setning sier hva Herren forstår med å være bundet til Gud i troen: at mennesket «først» skal trakte etter Guds rike og dets rettferdighet, foran alt annet og mer enn alt annet, at det altså gjør omsorgen for Riket til sitt livs midtpunkt og egentlige makt. Altså noe meget stort og noe meget vanskelig, som i grunnen forutsetter fullbyrdelsen av denne «omvendelse» og sinnsforandring som Herren krever i begynnelsen av sin forkynnelse. Den som tenker slik, er i samklang med Gud, for som den Første vil jo

også han at hans rike og dets hellige rettferdighet skal oppfylles. Ut fra denne indre forståelse, sier Jesus, vil tingenes gang ordne seg omkring den troende... Det som er og skjer, — ting og mennesker, tilstander og skjebner, — kommer ikke tilfeldig til den enkelte, men danner en skikkelse, omverdenen. Den er forskjellig etter det enkelte menneskes sinnelag og art — og, la oss tilføye det, etter hvordan mennesket gir rom for Guds levende styrelse. For det som skjer i verden er ikke fastlagt som en maskins gang, — det er uendelig bevegelig, fylt av muligheter og rede til å lyde den vilje som makter å lede det. Et dypere kjennskap til mennesket viser da også hvor nøyaktig personlighetens innerste sinnelag, ofte ganske ubevisst, bestemmer dets skjebne. Således arter den seg ganske annerledes, dersom den enkelte står i et befestende og frigjørende forståelsesforhold til Gud, enn om han bare handler ut fra sin egen voldsomme og samtidig usikre vilje. Men dessuten, og dette er det avgjørende — ligger verden i Guds hånd. Naturlovene er hans tjenere. Ut fra menneskenes hjerter ordner han tingenes gang, i hver enkelt av de talløse «omverdner» som i deres store sammenheng. Så snart altså menneskehjertet kommer i samklang med ham når det gjelder den hellige omsorg for hans rike, oppfylles ordet: at «Gud styrer alt til det beste for den som elsker ham». Dermed er ikke sagt at han skal spares for smerte og ulykke, men nok at han skal ha det han trenger, og at alt det som skjer, også det onde, skal tjene den egentlige mening med hans liv.

Budskapet om Forsynet stiller altså en meget stor fordring til mennesket: Det skal gjøre omsorgen for Guds rike til den første i sitt liv, — og lover oss noe like stort: Det som skjer omkring oss, skal gå for seg på en særegen måte, og der skal dannes en tilværelse som er bestemt av Guds omsorg for vårt vel.

Intet eventyr, men virkelighet, — og allikevel ikke en virkelighet som uten videre er der, — naturen eller historien, men en virkelighet som blir til ut fra Gud. Men dette ikke i et hemmelig rom på siden av natur og historie, men midt i dem begge. Denne virkelighet oppfattes ikke, som eventyrets bilder med fantasien, og heller ikke som den umiddelbare tilværelses bilder ved naturlig iakttagelse og forstand, — den oppfattes i troen. Vi hører om den i Guds ord og må ta vågestykket, — da oppstår den mellom Gud og oss. Verden, som den fortøner seg ut fra seg selv, synes å motsi oss, og vårt hjerte kommer ustanselig i villrede med budskapet, derfor må troen stadig festnes på nytt. Men litt etter litt begynner den nok å se hva det dreier seg om. Den aner betydningen av en tildragelse, et møte, noe som lykkes eller mislykkes. Den føler bak de krefter og den nødvendighet som ellers rår over det som skjer, en annen makt og en ny mening. Den føler seg opptatt i den hellige sammenheng som går ut fra Gud. Erkjennelsen kan stundom bli ganske klar, og så slokne igjen. Ofte vil den bare gjennomvirke livet som en mild følelse av tillit. For øvrig hviler alt på troen. Det egentlige forblir skjult og åpenbares først når Guds Rike oppfylles ved historiens ende. Det som gjennom Forsynet skjer i menneskenes liv, er en del av den kommende verden, der mennesket skal leve på en ny jord og under en ny himmel (Joh. Ap. 21, 1). Denne verden oppstår allerede nå omkring det menneske som åpner seg for Forsynet. Åpenbar blir den først ved alle tings ende.

Romano Guardini («Bønnens forskole»).

Denne artikkel som er hentet fra det sveitsiske tidskrift «Orientierung» (31.7 1957), forteller om en dominikanerpater i Belgia, pater Pire, som ved å stå for reisingen av egne småbyer for europeiske flyktninger i forskjellige land, viser en av de veier vi har å gå dersom vi skal gjøre oss noe håp om å se et framtidens Europa stå fram i menneskeverdige skikkelse.

Vi vil gjerne også henlede våre leseres oppmerksomhet på en reportasje over samme emne av Carl Fredrik Engelstad i Morgenbladet for 10. aug. d.å. under overskriften: «Nobels fredspris til flyktningehjelpen? Enstående belgisk innsats for 'displaced persons'». (Fra denne reportasje også illustrasjonen nedenfor.)

Meget langsomt, men tilsynelatende uten avbrytning, vokser et forenet Europa fram. Europaråd — Schumanplan — Montanunion — Plevinplan — Betalingsunion — Euratom, er alle bare noen av stasjonene vi er fortrolig med på denne veien. De betegner like mange nederlag som fruktbare resultater. Tross alt blir en god del stående, og toget ruller på skinner som ikke har sidespor, men med jernhard nødvendighet fører henimot det forente Europa. For hvert skritt blir det stadig tydeligere at det ikke lenger er mulig å vende tilbake igjen.

Et forenet Europa forekommer mange av interessentene å bli en bitterlig dyr affære. Planen vil nok medføre store offer, men det vil også fordrive skrekkspekulaset som de to kjempeblokker Amerika-Russland representerer. Målet skulle derfor synes offeret verdt og gjøre vår søvn roligere i framtiden.

Motoren som driver dette Europa er på den ene side den tekniske og økonomiske utvikling, på den annen side angsten. Det ville imidlertid være tåpelig å stå imot et slikt Europa fordi om disse to krefter ikke er særlig edle. Men man må bare ikke la dem alene prege det bilde som langsomt begynner å ta form i horisonten. Mange faktorer kan nok være av tvangsmessig karakter — ikke alt avhenger av menneskenes frie vilje. Men hvilken form dette framtidige, enhetlig organiserte Europa kommer til å anta, om det blir en totalitær molok, et mekanisk perfekt maskineri uten sjel og frihet, eller et velordnet, menneskeverdige beboelseshus, det avhenger av at de mennesker som skal bo der har sin frihet, og forstår å bruke den på en ansvarsbevisst måte.

Et av de foretagender som vil kunne skape et menneskeverdige Europa, er det såkalte «Hjertenes Europa». Bare navnet gir perspektiver. Hva dreier det seg da om?

Sosiologene vil svare, at det nærmest er et «randforetagende». Og sett fra deres synsvinkel kan det være aldeles riktig. Men det er bare påfallende at høytstående og ansette menn og kvinner borger for dette foretagende med sine navn: i Belgia f. eks. biskopen av Liège mgr. Kerkhofs, Paul van Zeeland, Paul-Henri Spaak og Fernand Dehousse, den nye formann for Europarådet i Strasbourg; i Frankrike: Guy Mollet, Robert Schuman og dr. Brouardel fra det franske Røde Kors; i Tyskland: biskop Dibelius, presidenten for den tyske forbundsdag dr. Gerstenmeier, flyktningeministeren dr. Oberländer, presidenten for de tyske kirkedager dr. von Tadden Trieglaff og professorene Romano Guardini, Mitscherlich og Winnacker; i Østerrike: Johann Bøhm, professor Karl Fellinger, utenriksminister Leopold Figl, innenriksminister Oskar Helmer, biskop Bruno

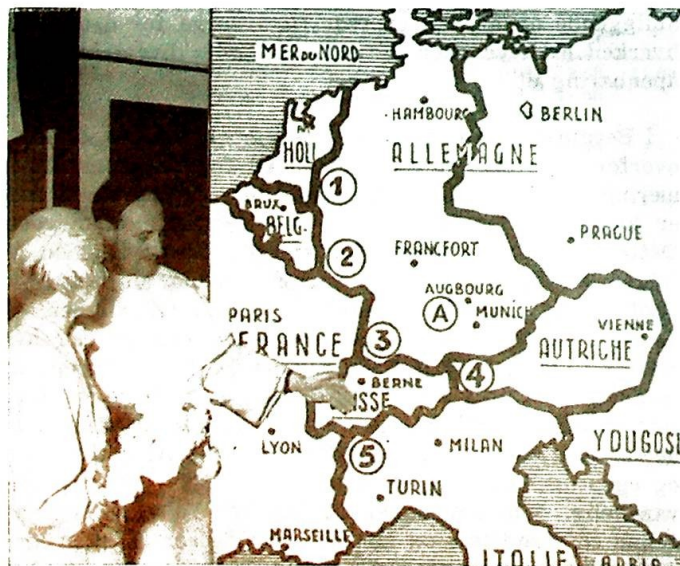
«HJERTENES EUROPA»

Wechner, dr. Georg Traar fra den protestantiske kirke og baron von Schmieden, delegert til Europarådet; i Italia: minister Pella. Hele verket står under beskyttelse av dronning Elisabeth av Belgia. Men ovennevnte navneliste viser at det gjelder et foretagende som overskrider alle landegrensener, konfessjoner og politiske retninger, skjønt dets grunnlegger og leder er den belgiske dominikanerpater PIRE.

«Hjertenes Europa», det vil si: for at Europa ikke skal bli et eneste stort fengsel eller en gyselig maskin må menneskene der finne fram til menneskene. Vårt Europa, som «i sin ungdom dro ut fylt av iver og egeninteresse for å erobre verden med sine maskiner — en erobring som lenge virkelig lyktes, men som siden medførte et slikt tilbakeslag at det i dag ser seg selv trengt tilbake innenfor sine egne trange grenser — dette Europa må atter dra ut på verdenserobring, men denne gang ved hjelp av kjærlighet». (Pater Pire i Augsburg 1957.)

Og fordi ord alene ikke betyr meget, må dette «menneske-til-menneske» finne konkret uttrykk gjennom handling — gjennom hjelp til alle dem som er fullstendig rotløse og ribbet for alt, nemlig de hundretusener av flyktninger i Europa som ennå ikke er innlemmet i noe samfunn. Hjelpen bør imidlertid ikke formidles kaldt og saklig på byråkratisk vis, den må være en hjertesak. Den må ikke bare bli en nådig tilstått understøttelse, men må bevirke at de rotløse igjen blir samfunnsmedlemmer på alle menneskelige områder. Bare på den måten blir hjelpen en menneskelig og ikke blott en mekanisk gjerning.

For å gjøre dette mål klart lysende i europeernes øyne, har pater Pire slått inn på en trefoldig vei. I 1949 opprettet han såkalte fadderskap hvorved en familie kom i kontakt med en annen familie og opp-

Pater Pire viser hvor han akter å reise den neste flyktningeby.

rettholdt forbindelsen pr. brey og med pakker. Der er allerede 14 000 slike fadderskap. 14 000 familier i mange forskjellige land veksler altså brev med 14 000 flyktningefamilier fra Øst-Europa. I et lite hus i den belgiske Maasstadt Huy, i Rue du Marchet 35, som er hjelpeaksjonens «hovedkvarter», sitter en stab oversettere som tar seg av de hundreder av brev som daglig kommer inn, og oversetter dem til adressatens sprog.

Dernest opprettet hjelpeaksjonen fire hjem for gamle i Belgia, ett i Italia og ett i Luxembourg, for å skaffe de alltid tilbakeblevne og ensomme i leirene en menneskeverdig tilværelse. Blant disse fins dem — ofte russere — som i de siste 20 år har måttet anse seg som utstøtte fra alt menneskelig samfunns- liv. Hver ny katastrofe i Europa, som f. eks. til- dragelsene i Ungarn, dytter disse menneskene dypere ned i glemselens avgrunn.

For bare vel et år siden begynte så pater Pire å bygge såkalte «Europalandsbyer». Der skal familier som grunnet en eller annen vanskelige fremdeles ikke er utplisert, men er blitt igjen i lei- rene som sørgelige «rester», finne hjem og arbeide så de fullt og helt kan opptas i samfunnet igjen. Det må naturligvis gjøres et utvalg, de angjeldende familiene må selv ville innordne seg. Landsbyene skal altså ikke være ghettoer, men tvert om steder hvor flyktningene kan gli inn i det normale sam- funnsliv igjen.

I Aachen oppsto den første av disse Europalands- byene. Den består av elleve dobbelthus, altså med plass til to familier i hvert hus, og hver familie har sin egen lille have. Grunnstenen til denne landsbyen ble lagt ned i mai 1956. Pengene kommer inn på den måte at de som ønsker å gi noe sender inn beløp merket «bygggestener», og i mange land fins nå avdelinger av «Hjelp til hjemløse utlendinger», som tar imot og videresender disse «bygggestenene». Så- ledes er to hus i Aachener-landsbyen bygget av franske venner, to av belgiere, et av medlemmer av den belgiske hær i Tyskland, et av venner i Luxem- bourg, et av en belgisk dame alene, tre av en enkelt fransk familie. Hvert hus kommer på 35 000 sveit- siske francs eller ca. 57 000 kroner. I landsbyen ved Aachen bor allerede familier av mange forskjellige nasjonaliteter, og de går godt sammen med omgivel- sene.

Grunnstenen til en annen Europalandsby med 12 hus i Bregenz i Østerrike, ble lagt ned den 23. septem- ber 1956. Fem dobbelthus er betalt, mens det ennå gjenstår syv. De første husene er under tak og kan snart tas i bruk.

Den 5. mai i år ble en tredje Europalandsby grunn- lagt i Augsburg. Også her har gaver fra franske og belgiske venner allerede sikret finansieringen av to hus, og noen sveitsere har påtatt seg å sørge for ytterligere tre. Ved grunnstensnedleggelsen be- nevnte rabbineren Azra begivenheten som «opptakten til en tusen ganger velsignet tidsalder, hvor hele menneskeheten er en eneste stor familie».

I midlertid er det allerede planlagt en fjerde Europa- landsby i Biella, Italia, som sveitsiske venner vil yte store bidrag til. Og den utrettelige pater Pire taler allerede om enda to vakre små byer, «Twillin- gene», som han nå vil søke å få finansiert.

Som man ser har idéen fenget. Og ikke bare fører disse landsbyene mange mennesker tilbake til sam- funnslivet og skaffer dem en full menneskeverdig tilværelse, men hos et langt større antall mennesker hinsides alle landegrenser og anskuelser oppvekket sansen for å bistå deres medmennesker gjennom kon- krete handlinger. Sist og ikke minst er de snart i alle européiske land blitt synlige symboler på at Europa må gjenoppbygges ikke bare på angstmotiver og tek- nikkens tvangsmessige løp, men med hjerter som kjærligheten har åpnet — hvis det skal bli et men- neskelig Europa. Intet under derfor at man har talt om å gi Nobelprisen til pater Pire. For der gis ikke bare tekniske undere, hjertenes er enda større!

M. G.

Presidenten for Den tyske forbundsrepublikk til Vatikanet

I følge en erklæring fra Den tyske forbundsrepublikks I ambassadør ved Den hellige stol, grev Strachwitz, vil president Theodor Heuss en gang i november av- legge et offisielt besøk i Vatikanet. En venter at be- søket vil strekke seg over to dager, med audiens hos Pave Pius XII den første dagen. Den andre dagen vil sannsynligvis gå med til besøk til de forskjellige tyske katolske kollegier i Rom.

Siste gang en tysk statssjef besøkte Vatikanet var i 1903, da keiser Wilhelm II ble mottatt av Pave Leon XIII.

Da Hitler kom til Rom i 1938, besøkte han ikke Vatikanet. Den daværende pave, Pius XI, som året i forveien hadde fordømt Nasjonalsosialismen gjennom encyklikaen «Mit brennender Sorge», foretrakk for sin del å dra ut til Castelgandolfo fremfor, som han sa i en tale, å være vitne til å se andre kors bli heist i Rom enn kristenkorset. Likeledes hadde paven latt de vatikan- ske museer stenge så lenge der Führer oppholdt seg i Rom. Pavens opptreden kan synes temmelig utford- rende; men den må ses på bakgrunn av at Hitler ikke hadde noen paveaudiens på sitt program til tross for at han var statssjef i et land med diplomatisk forbindelse med Vatikanstaten. Han gikk også her utenom alle skikker og ignorerte fullstendig det som enhver annen i samme stilling under et Roma-besøk ville ha ansett som en selvfølgelig embetsplikt.

Dog hadde samme Hitler i 1933 inngått et kon- kordat med Den hellige stol, noe som fra forskjellig hold brakte kritikk mot Kirken. Pakten måtte alli- kevel betraktes som meget velbegrunnet, idet Kirken gjennom den fikk en uangripelig juridisk basis for sin frontstilling overfor nasjonalsosialismen som dok- trine og et klart definert utgangspunkt for sine pro- tester når pakten ved stadige anledninger ble krenket av selve regimet.

Straks fiendtlighetene var innstilt i 1945, ble for- bindelsen mellom Vatikanet og det Tyskland som ikke sto under sovjetrussisk okkupasjon, gjenopptatt, og gjensidige diplomatiske misjoner ble utvekslet så snart den nye Forbundsrepublikks internasjonale situasjon tillot det. Konkordatet av 1933 sto ved makt, og ble erklært juridisk gyldig av konstitusjonsdom- stolen i Karlsruhe, selv om visse vanskeligheter opp-

Et møte med den katolske verdenslitteratur

Utvilsomt er Roma verdens mest internasjonale møtested, i alle fall visse tider i året, som f. eks. i påsken. Det er imidlertid ikke bare folk som via alle slags kommunikasjonsmidler strømmer til dette verdenssentrum; i togenes, flyenes, båtenes bagasjerom ligger det året rundt — kanskje særlig utover høsten — større og mindre ensartede, firkantede pakker med Roma som bestemmelsessted. Tanker er som kjent tollfrie, og heldigvis også tankens produkter i form av bøker, så bokpakkene går uten opphold til sine adressater, Romas største og mest internasjonale bokhandeler.

På hjørnet av Via della Conciliazione og Via San Pio X, altså i nærheten av St. Peterskirken, ligger byens tredje største og kanskje mest internasjonale bokhandel, *Libreria Internazionale Pia Societa' San Paolo*, Paulinernes bokhandel. Ikke mindre enn syv utstillingsvinduer mot Via San Pio X og fire mot Via Conciliazione antyder dens betydelige dimensjoner. Gjennom en dør fra gårdsplassen fraktes daglig mengder av de tidligere nevnte utenlandske bokpakker inn på bokhandelens lagerrom, og lastebiler fra italienske forlag kvitter seg med stabler av innenlandsk litteratur. Travelt arbeidende lagerfolk pakker ut, teller opp, regner om fakturaer, konfererer og priser. Og så bæres eller trilles denne flod av lesestoff inn i selve bokhandelen hvor medhjelperne sorterer, katalogiserer, plukker ut bestillinger og passer på at alt det nødvendige gjøres før hver enkelt bok får seg anvist sin plass innen den bestemte sproggruppe, det bestemte fag, eller på nyhetsbordet, i vinduene, eller også rett i hånden til en kunde.

Fra Paulinernes moderne og velassorterte bokhandel i Via della Conciliazione i Roma.

Medhjelperne i denne bokhandelen bør ikke lide av svimmelhet, for her er det høyt under taket! Opptil 14 hyller over hverandre, og stigenes svaier faretruende under den akrobatiske klatring opp og ned.

Under vandringene omkring i de mange avdelinger treffer man på alle de kjente forfatternavn enhver velassortert større bokhandel gjerne har, og dertil utallige andre. Her er selvsagt alle størrelsene fra den katolske litterære renessansen i Frankrike som begynte allerede før første verdenskrig, og Englands og Tysklands noe senere bidrag til den. Da italiensk litteratur dessverre står oss nordboere langt fjernere på grunn av sproget, er det vanskelig å skjelve det utpreget katolske innslaget

sto med noen regionale ministerier i forbindelse med skolespørsmålet.

Ved det forestående besøk i Vatikanet vil president Heuss bli ledsaget av en ambassadør ved Den hellige stol tilhørende Den katolske kirke. Dette er første gang. Tidligere var skikken den at den tyske ambassadør ved Vatikanet måtte være protestant. Etter den nye ordning er til gjengjeld Forbundsrepublikkens ambassadør ved Den italienske regjering protestant. Disse nylige endringene lot seg gjennomføre uten de gnisninger som et slikt skritt tidligere hadde kunnet provosere.

Heller ikke det tornefulle spørsmål vedrørende de øst-tyske områder som ligger opp mot den polske grenselinje har voldt de stridigheter man hadde grunn til å frykte. Vatikanet følger her den tradisjonelle praksis at så lenge disse landområder ikke har en status sanksjonert ved en fredspakt, blir ingen avgjørelse tatt som kunne innebære en anerkjennelse fra Kirkens side av hevnaktige krav fra den ene eller annen part. For å sikre sjelesorgen i disse områder under polsk administrasjon, ble den tidligere primas i Polen, kardinal Hlond, tilstått de nødvendige fullmakter med titelen Apostolisk Administrator, og de samme fullmakter ble overtatt av hans etterfølger som Polens primas, kardinal Stephan Wyszynski.

Denne har — som vi tidligere har redegjort for i vårt blad — innsatt generalvikarer med biskops verdighet i disse områder. Disse forføyninger av rent praktisk art, er utvilsomt den beste løsning inntil en fredsavtale kan komme i stand og en definitiv ordning bli truffet.

Det er derfor ingen grunn til å vente at president Heuss kommer til å drøfte den slags spørsmål med Kirkens overhode. Hans besøk er for øvrig å anse som en ren høflighetsakt og vil følgelig også bære et utvetydig preg av dette. Pius XII på sin side kjenner sin gjests land så godt som noen tysker, etter sitt mangeårige virke som Vatikanets sendemann først i München og senere i Berlin. Denne omstendighet har i høy grad kommet paven til hjelp i hans bestrebelse for å få etablert et lykkelig forhold mellom Kirke og Stat i etterkrigens Tyskland, et forhold som for Vest-Tysklands vedkommende aldri noen gang i historien har vært mer tilfredsstillende. Den aldrende men alltid like aktive pave, hvis kjennskap til det tyske sprog det går frasagn om, vil nok også vite å forme sine ønsker for Tysklands fremtid slik at Forbundsrepublikkens sympatiske president vil få merke hvilken varm venn et fredens og enhetens Germania har i Pave Pius XII.

I.H.K.

i dette lands moderne litteratur. Det er et spørsmål om det ikke er nokså fraværende enda. De amerikanske katolske forfatterne fra de siste 10—15 år er naturligvis representert, og ikke bare med bestsellerne, men med alt det de har skrevet.

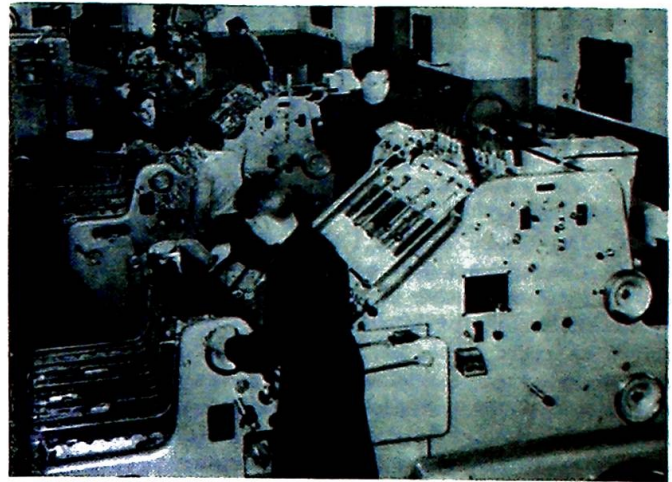
Store veggfelter, opptil 20 kvm. og mere er dekket av bøker utelukkende fra et enkelt forlag. Det gjelder de største katolske forlagene i Europa og De forente stater som Plon, Spes, Desclée, Alsatia, Herder, Pustet, Benziger, Sheed & Ward, Burns Oates, Bruce og flere. Denne ordning etter forlag er sikkert fordelaktig når det dreier seg om slike mengder som her. I andre avdelinger er den mer brukte ordning etter fag praktisert, men da det finnes bøker i denne bokhandelen på de fleste siviliserte språk i verden — og lageret for tiden består av omkring 90 000 bind i følge en av funksjonærene — bør nok medhjelperne ha plan og system både i hyllene og i sine hoder.

V i ber om å få en samtale med sjefen og blir vist — ikke inn på et fornemt tilbaketrukket kontor, — men ut på et av lagerrommene. Der står en yngre, middelshøy mann i sort prestekjole som presenterer seg pater Cora. Tross spørsmål og beskjeder fra alle kanter har han straks tid til helt å ofre seg for en påtrengende utlending. I over en time ikke bare forteller han om sin orden, Paulinerne og deres virksomhet, men har også overskudd til å forhøre seg interessert om norsk bokhandel i sin alminnelighet og katolsk liv og aktivitet i særdeleshet.

— Jo, denne bokhandelen går godt, tør jeg si, enda vi som De ser har satset en anelig kapital på boklageret. Men vi har en relativt sikker kundekrets, en lang rekke geistlige institusjoner og enkeltpersoner ved siden av «vanlige» kunder.

— Italienerne leser jo ikke så meget?

— I det store og hele er vi nok ingen særlig lesende nasjon. Men meget har forandret seg i så henseende i løpet av de siste ti—tolv år, eller etter siste verdenskrig. Nå leser f. eks. mange de franske forfatterne på original-sproget. I hyllene her vil De finne flere serier med italienske billigbøker eller pocketbooks som kommer fra vårt

Fra maskinhallen i paterens hypermoderne trykkeri.

eget forlag. Når det er utkommet en god bok her eller i et annet land, søker vi om retten til å utgi den i billig-utgave for å gjøre den tilgjengelig for et stort publikum. Det gjelder ikke bare utpreget katolske forfattere, men alle som gir noe av verdi i sine bøker. Det kan også være rett og slett underholdningslitteratur og detektivromaner. Vi selger store mengder av disse billigbøkene. Så har De kanskje sett at ved siden av skjønnlitteraturen har vi en påtagelig stor mengde filosofisk-teologisk litteratur. Tenk på alle de utlendinger som studerer i Roma og trenger slike bøker!

Mange av våre faste kunder er oss behjelpelige med å lese gjennom nyheter og gi oss råd med hensyn til innkjøp. Våre faste medhjelpere er alle legbrødre, og hvilken fordel er ikke det! De blir hos oss i årevis, og deres hobby er som oftest det samme som arbeidet, — bøker, lesning. Kone og barn opptar jo ikke fritiden for oss, vi bor alle i ordenshuset hvor vi foruten et stort gymnasium har trykkeri, bokbinderi, filmlaboratorium og enda mer som De må komme ut og se.

De brødrene som vil bli bokhandlermedhjelpere får etter avsluttet skolegang i 17—18-årsalderen et opphold i Frankrike eller et annet land for sprogets skyld, gjerne i forbindelse med en handelsskole. Så begynner lærlingetiden i bokhandelen som strekker seg over flere år.

De som vil bli boktrykkere og bokbindere går igjennom alle gradene i vårt moderhus. Helt fra ordenen ble grunnlagt har dens tre hovedsakelige virkefelt utad vært *presse, film, radio*. Som et eksempel på virksomheten kan jeg nevne at vi har trykt bl. a. 15 millioner Nytestamenter på italiensk, og 200 000 Bibler. Så har vi trykt utallige bøker for forskjellige andre forlag.

En spesiell gren av vår egen forleggervirksomhet er disse fem illustrerte bladene De ser her. *Orizzonti* og *Così* kommer nå i et opplag på hver 200 000. *La donna e il suo mondo* og et barneblad, *Giornalino*, kommer i et noe mindre opplag, mens *La famiglia cristiana* nå er oppe i 700 000. Alle disse bladene redigeres av pater og ordenssøstre som tilhører Società San Paolo, men de har selv sagt medarbeidere som er spesialister på hver sine områder. En nonne bør jo ikke være ekspert på de siste moter i klesveien f. eks., blunker pater Cora.

Hosstående fotomontasje gir et inntrykk av hvor tidsmessig og elegant disse bladene presenterer seg.

BLIKK på TIDEN

Den saklige innsikt.

■ Det hender at våre i troen fraskilte medkristne med avmålt elskverdighet gjør oss oppmerksom på at de (av to ondrer?) langt foretrekker nordisk minoritets-katolisisme fremfor sydlandsk majoritets-katolisisme. Det må det være oss tillatt selv å ha andre tanker om, men om deres syn kan begrunnes, så hviler det i tilfelle på sosiologiske lover som visst gjelder minoriteter overhodet. Ihvertfall finner vi for eksempel i fransk minoritets-lutherdom jevnt over en større vilje og evne til saklig iakttagelse av katolisismen enn vi er vant med i nordisk majoritets-lutherdom.

Denne betraktning skyldes blant annet en kronikk i «Morgenposten» (25. juli) om de katolske arbeiderprester ved generalsekretæren i den franske lutherske kirke, Albert Greiner. Pastor Greiner er alt annet enn «katoliserende», men som representativt medlem av et protestantisk mindretall i ett av de katolske hovedland, er han nødt til å være *informert* om katolisismen. Det bærer hans kronikk lykkelig preg av: Den er likevektig, rettferdig, skikkelig dokumentert. Hvilket ikke bare gjør pastor Greiner til et eksempel for en og annen av hans nordiske kolleger. Men også gjør «Morgenposten» til litt av et forbillede når det gjelder det evig redaksjonelle problem: å oppspore de sjeldne riddere av den saklige innsikt.

En dikters vei.

■ Curzio Malaparte er død. Den italienske forfatteren er representert med bare én bok på norsk, men den er visst til gjengjeld hans beste: Den fantasirike og overspente romanreportasjen fra siste verdenskrig som heter «Kaputt», er av etterkrigsårenes største internasjonale bestsellere. Malapartes liv mangler ikke kontraster, blant annet var han først tilhenger og dernest politisk fange og motstander av fascismen, krigs-

Så sannelig — foran meg ligger et utsøkt dame- og moteblad, det er det alt nevnte *Cosi*, som betyr «Slik». Og slik kunne man ønske å gå kledd, både linjer og farver er ytterst elegante og smakfulle, og ligger helt opp til dagens moteretninger. Men både her og i *La donna e il suo mondo* (Kvinnen og hennes verden), sporer man straks en fast og kultivert holdning, det er *stil* både i tekst og illustrasjoner. Heller ikke i det store billedbladet *Orizzonti* (Horisonter), frisk det på noen måte til publikums gunst i retning av dårlig smak og lavere instinkter enda bladet er aktuelt nok. De er *godt laget* alle disse bladene, innholdet er av vår tid, for nåtidens mennesker, men uten noen ensidig understrekning av den rå og brutale siden ved tilværelsen, og det typografiske utstyr med farvereproduksjoner og kunstbilag — alt fra ordens eget trykkeri — er førsteklasses. Det er nok forklaringen på at de selges i alle avisutsalg i Italia og har nådd de misunnelsesverdige opplagstallene.

Neste dag går turen til ordenshuset i utkanten av Roma, *Pia Società San Paolo* i Via Alessandro Severo. En nylig ferdigbygget moderne kirke markerer området, og i omkringliggende bygninger vitner tonnevis av papir om ordensmedlemmenes praktiske virksomhet. Snart høres også den rytmiske larmen fra rotasjons-

korrespondent i Russland og forbindelsesoffiserer mellom italienske partisaner og de allierte. En annen kontrast: Hans roman «Huden» ble i 1950 satt på Kirkens Index for sin konsekvente amoralitet, mens dens forfatter, som var av jødisk opprinnelse, under sitt lange sykeleie (han døde av lungekreft), mottok undervisning i Troen og den kristne dåp. I et brev til Kirkens myndigheter uttrykker han med en ro og klarhet som griper en hos denne voldsomme, høyspente natur sin overbevisning om å ha mottatt Guds nåde, og sin unnsigelse av alt det i hans brogete forfatterskap som motsier det lys han har funnet. At denne konversjon også hadde sine etapper, det vet de lesere som kjenner den merkelige boken «Kaputt» og husker den synske og uforglemmelige skildringen han der gir av sitt møte med den polske nasjonalhelligdom — basilikaen i Czestochowa.

Et nasjonalmonument.

■ Det hender — over norsk presse — at man noe beskjemmet sender en tanke til de få spanjere som frister vårt kolde klima og er istand til å lese våre aviser og tidsskrifter. Våre politiske og sosiale idealer og tradisjoner er anderledes enn deres, og det er naturlig og nødvendig at vi gir uttrykk for vår tro på deres ubetingede overlegenhet. Men derfra til den naivt nedlatende tone overfor det «underutviklede» Spania er der unektelig et skritt, som avslører vår ufølsomhet for og ubekjentskap med Spanias bidrag til europeisk kultur. Det gjør det ikke bedre at representantene for dette gamle, stolte og høyt begavede folket forgyves i vår oversettelseslitteratur søker de verker som resten av verden ærer som europeiske klassikere.

Det kan vel være at de i den senere tid har hatt en spesiell anledning til å sette et spørsmålsteget ved vår selvfølgelige overlegenhetsfølelse. Ukeblader og aviser har hos oss med mer eller mindre uvilje og brodd kunnet fortelle om det veldige mausoleum over borgerkrigens falne som den spanske regjering nu reiser i Guadarrama-fjellene. Mens vi selv diskuterer nakenhetsgraden og livssymbolikken i vårt eget nasjonalmonument til de falne, bygger spanjerne et veldig kompleks hvor en kirke og et kjempekors er den samlede faktor. Og mens vi har den nokså uverdige og hatske avvikling av den

pressen, og jeg får se fine prøver på offset- og heliograftrykk.

Bokbinderiet beskjefstiger likeledes en hel rekke legbrødre og noen patres, og er for tiden innstallert i en egen bygning. Men den omkringvisende pater peker på et svært nybygg som snart er ferdig, og forteller at der skal både trykkeri og bokbinderi få rom under ett tak og arbeidet dermed bli langt mer rasjonelt.

Det ble dessverre ikke tid til å komme nærmere inn på ordenens øvrige spesialområder, film, radio og fjernsyn. Pateren fortalte bare i farten at de i filmavdelingen driver meget med å forminske alminnelige 35 mm-filmer til 16 mm, og gjør dermed en mengde verdifulle filmer tilgjengelige for et langt større publikum enn om de bare ble fremvist på de vanlige kinoer. Altså en parallell til populariseringen av litteratur gjennom billigseriene.

Bokhandelen i Romas sentrum og virksomheten i ordens moderhus har imidlertid vært nok til å overbevise om at man her har å gjøre med en kongregasjon som er like dynamisk som det 20. århundre. Dens medlemmer, både de kvinnelige og de mannlige, kommer sikkert fortsatt til å ha linsen oppmerksomt rettet mot verden og verdensrommet, og søke å bringe flest mulig av fremtidens oppdagelser og oppfinnelser innenfor det Godes aksjonsradius.

K. R.

tyiske krigskirkegården på Ekeberg i ubehagelig friskt minne, ser vi de intolerante spanjere begrave de to parters falne — «sorte» og «røde» — side om side under forsoningens symbol. Vi kan bare tenke oss reaksjonen mot en felles kirkegård eller et felles symbol for norske frihetskjemper og frontkjemper for å oppdage at spanjerne visst kunne lære oss ett og annet om det å være menneske. At sjelelig reising ikke bare består i ubrytelig troskap mot det vi tror på, men i sans for den forsoning som samler den gode viljes mennesker hinsides døden.

Gammel nyhet.

I en ellers lesverdig kronikk i «Vårt Land» (6. august) får Edin Løvås oss unektelig til å trekke litt på smilebåndet. Grundig og detaljert beskriver han for oss en «ny» oppfinnelse som forekommer oss katolikker særdeles gammel og velpøvet, og som han kaller «retreat-bevegelsen». Dette er jo ikke så nytt i Norge at vi akkurat behøver å tale i engelske tunger for å uttrykke det. Ordet «retrett» er også i sin religiøse betydning innforlivet i norsk språk og virkelighet, og svært mange av oss har vel fulgt en årlig retrett så langt tilbake som der kan huskes i vår kristentro.

Både hva uttrykk og innhold angår er det med andre ord solid katolsk tradisjon som nu synes å finne veien inn i vårt hjemlige lutherske fromhetsliv. Hvilket vi selvfølgelig bare finner gledelig, ut fra den erfaring om frigjørende saklighet og åndelig sanering vi forbinder med den gode og strenge retrett. Det blir neppe noen «retrett» (i ordets *strategiske* betydning!) fra de lutherske grunnposisjoner, selvom retrettens vesen strengt tatt forutsetter adskillig av askesens ånd. Men det betyr kanskje at norske lutherske kirke-kristne får åpnet en farbar og verdifull fordypelsens vei, utenom den ensidige rovdrift på det religiøse følelsesliv og den «psykologisering» av religionen som man etterhvert er kommet til å forbinde med begrepet «vekkelse». Det kan bare føre til en utvidelse av de kristne verdier og erfaringer som katolikker og protestanter har felles. Og følgelig — på lang sikt — stå i den kristne enhets tjeneste.

Den stille mot-reformasjon.

Der er også grunn til å følge med både interesse og sympati de bestrebelse som den lutherske kirke i Norge gjennom sitt menighetsinstitutt gjør for å demme opp for arbeiderklassens avkristning. Både industrialiseringen og avkristningen er hos oss — i forhold til det øvrige Europa — så forholdsvis «forsinkede» prosesser, at utgangsstillingen ikke skulle være altfor ugunstig. Statskirkeordningen og den alminnelige kristendomsopplæring har her sitt utvilsomme aktivum: Totalt hedenske arbeidsmiljøer og industrisentra som de den katolske kirke er stillet overfor i enkelte land, er ukjente herhjemme — den kristne appell kan alltid rettes til en minimal rest av kristent instinkt, selv i de mest likegyldige miljøer.

At problemene allikevel er parallelle overalt hvor den kristne kirke binder an med industrialismens problemer, får man inntrykk av ved å lese et nøkternt og virkelighetsnært intervju med det lutherske menighetsinstituts leder, Eilert Dæhlin («Morgenposten» 10. august). Han ser ikke minst oppgavens overveldende dimensjoner. Og innenfor en konfesjon som prinsipielt avviser ordenslivet, uttaler han ord som ihvertfall bringer en katolikks tanker i retning av hva vår egen kirke — i fortiden som i nutiden — skylder de ulike ordeners dristige og effektive syntese mellom Kirkens tidløse budskap og menneskehetens tids- og stedsbestemte situasjon. Hans «ønskedrøm» svarer i sin beskrivelse til alle vesentlige trekk ved noen av de nyeste ordensstiftelser innen katolisismen — fra den bevegelse som knytter seg til Charles de Foucauld's eksempel og som med eksplosiv ekspansjonskraft oppsøker det

internasjonale by-proletariat, til tallrike såkalte «legmannsinstitutter» med tilsvarende regel, innsats og formål:

«I sommer har jeg gått og hatt en liten privat dagdrøm. Jeg har drømt om å finne 20 unge mennesker som ville være villig til å utdanne seg til en kirkelig gjerning, særlig blant denne gruppe av folket som jo utgjør ca. 1 million medmennesker. De skulle få sette seg skikkelig inn i problemene, og så skulle de sendes ut som legmenn, kanskje som arbeidere selv, og være villig å ofre alt. De kunne starte barnarbeide, ungdomsarbeide, opprette mannsgrupper, være til hjelp. De måtte gå ut uten sikkerhet eller løfte om annet enn «blod, svette og tårer», jo og så et ekte kristent fellesskap. Dette er uvant i vår tid, hvor man er så redd for å stille de store krav. Men kanskje der finnes noen slike unge? Jeg oppgir ikke drømmen, og hadde vi dem, da ville bare nyheten virke som en fantastisk murbryter i vårt kontaktarbeide, sier lektor Dæhlin.»

Vi vet ikke om lektor Dæhlin finner sine 20 ungdommer og hvordan han i tilfelle vil organisere dem om en så altopplukende oppgave. Men vi håper at han finner dem. Ikke bare for det arbeide de ville kunne gjøre i en skjebnetime for norsk kristendom. Men fordi de også ville være en livets egen bekreftelse på noe som vi katolikker aldri har kunnet tenke oss kristendommen foruten.

Fr. Candidus.

Feiret 75- åring

Fru Eva Dithmer-Vanberg som Dagbladets Gøsta Hammarlund ser henne.

Det unngikk dessverre vår oppmerksomhet før forrige nummer gikk i trykken, at vårt blads tidligere redaktør fru Eva Dithmer-Vanberg den 11. august fylte 75 år. Imidlertid tok Oslo-pressen seg så smukt av jubilenten at hennes mange venner blant våre lesere — som savnet en notis om dagen — fikk fullgod underretning der.

Eva Dithmer-Vanberg er født i København som datter av konferensråd Dithmer og frue, og hun vokste opp i et utpreget intellektuelt miljø med sin mor som et feiret midtpunkt for datidens københavnske litterære og kunstneriske skjønnånder. Den unge konferensråddatters hang lå imidlertid så sterkt til journalistikken, at hun gladeligen ofret intellektualismen til fordel for et yrke knyttet direkte til menneskelivet i dets rike og vidtspennende repertoar. Skjebnen førte henne til Kongsberg, der hun ble gift med redaktøren for Kongsberg Dagblad, og dermed for så vidt også med bladet hvor hun var fast medarbeider i 15 år. Hun har ellers vært medarbeider

RADIO

spørsmål og svar

Ved pastor Edvard Vogt.

Pastor Edvard Vogt besvarer tilsendte spørsmål i forbindelse med religion og moral i en norsk sending over Vatikanets Radio den fjerde onsdag i hver måned. Sendningene finner sted kl. 16.45 over bølglengdene 19.84, 25.67, 31.10 og 41.20 meter. Adressen er: Vatikanets Radio, Vatikanet.

Om avlat

• En lytter fra Tønsberg har sendt oss det følgende spørsmål: «HVA ER AVLAT?»

Spørsmålet om avlat er et detaljspørsmål i det kristne livs store sammenheng, og det kan bare forstås på bakgrunn av de mere fundamentale læresetninger. Avlat har for det første intet med tilgivelse av synder og fornyelse av vårt sønnlige forhold til Gud å gjøre. Avlat er simpelthen en form for gjensidig hjelp i de kristnes liv etter at Guds tilgivelse for deres synder er gitt.

Synden er først og fremst synd mot Gud, men den er også et angrep mot skapningen og mot vår egen natur. Før enn vi kan bli fullstendig forenet med Kristus og helliggjort i ham, må den urenhet som synden har brakt inn i verden og i vår egen person bli fjernet. Denne renselse kalles ofte med et teknisk uttrykk «syndens timelige straffer». Bare i den grad vi overvinnes syndens følger, — soner denne begrensede «straff», — kan vi ved selvsfornektelse og tålmodig lidelse med Kristus samle skatter i himmelen til glede for oss selv og til hjelp for andre i deres forhold til Frelseren.

Avlat er det kristne kjærlighetssamfunns, Kirkens, hjelp til den enkelte synder i den renselsesprosess som bringer ham til moden vekst i Kristus. Den er en avkortning av hans renselse ved at hans nestes kjærlighet og lidelse blir hans egen eiendom gjennom deres reelle samfunnsmessige enhet, Kirken. For å forstå muligheten av en slik overføring er det nødvendig å erkjenne at Kirken er et virkelig samfunn i Kristus av alle generasjoner av kristne. Det er selvsagt nyttesløst å forsøke å forstå hva avlaten — et av de samfunnsmessige fenomener — er dersom en mot Kristi ord, mot apostelbrevene og mot den gamle Kirkes lære og praksis benekter at et slikt samfunn eksisterer og har betydning i vårt forhold til Kristus.

Den overnaturlige almisse som avlaten representerer kan bli gitt av den enkelte kristne, som i sin bønn oppfrer til Gud med Kristus sine lidelser eller kjærlighetsgjerninger til beste for bestemte personer som i særlig grad ompennes av vedkommendes kjærlighet. I Kirkens overnaturlige verden gjelder den kjærlighetens lov at den som har og som gir, han får igjen mere enn det han ga. I den overnaturlige verden gjelder også den lov at de skatter som den enkelte har samlet seg i himmelen, tilhører også de helliges samfunn og kan disponeres av dette til beste for de svakere brødre. I det materialistiske samfunn medfører en slik «sosialisering» en begrensning i den personlige eiers glede og bruksrett, men slik er det ikke i Kirken. Hva de kristnes overnaturlige rikdommer angår, der gjelder fremdeles fullt ut det som står skrevet i Apostlenes gjerninger (4, 32—35) om hvordan de første kristne hadde alt felles.

Apostlenes gjerninger gir også svar på spørsmålet om hvordan utdelingen av samfunnets hjelp til de trengende foregikk: de enkelte bidragsytere la alt de hadde for apostlenes føtter, og disse delte dem ut. Kirken er et ordnet samfunn med lovlige myndigheter, og avgjørelser om bruken av samfunnets rikdommer må tas av disse myndigheter. Den guddommelige fullmakt til å disponere Kirkens åndelige rikdommer ble gitt til Peter og hans etterfølgere med ordene: «Det du binder på jorden, skal være bundet i himmelen, og det du løser på jorden, skal være løst i himmelen» (Matt. 16, 19).

i en lang rekke aviser og tidsskrifter her i landet og fast korrespondent til «København».

«Privatlivets fred» gjelder ikke på en åremålsdag som denne. Under feiringen i «Grotten» måtte da også vårt fødselsdagsbarn finne seg i å bli tatt under behørig behandling av ymse talere. Vi tror forfatteren Erik Rostbøll i sin intuitive, gnistrende og henrivende «analyse» av mennesket Eva Dithmer-Vanberg kom sannheten nærmest når han hevdet at om noen sjel noensinne var eslet til å ende i erkjennelsen av Det absolutte, så var det E. D.-V. med sine tusenfold kryssende og desillusjonerte møter med det relative og irrasjonelle. Hun konverterte i 1932, og i en lang årrekke fremover strødde hun villig av sitt rike oppkomme i profesjonell katolsk aktivitet. Vi tenker her i første rekke på hennes innsats som redaksjonssekretær (1932—39) og siden som redaktør (1938—47) av St. Olav. Det er godt gjort å komme som fremmed til et land, her finne sitt blivende livssyn og så i en respektabel årrekke å stå for det offisiøse talerør for dette livssyn. Vår uavkortede honnør!

I et fødselsdagsintervju skriver Dagbladets «erle»: «Kjent og lest ble fru Dithmer-Vanberg som redaktør av St. Olav, teateranmelder i flere ukeblad, kronikkskribent. Virkelig *elsket* ble hun for sine Søndagsbetragtninger i «Tidens Tegn» under pseudonomet *Adam Homo* — og for den ukentlige spalten i Dagbladet, «Jeg og min hund». Ved siden av alt dette drev hun en intens teatervirksomhet — — —».

Her er vi ved den annen side av fru Dithmer-Vanbergs mangfoldige aktivitet. Hun *kan* teatret, det vet vi. Og vi takker henne for hva hun betydde for scenekunstens trivsel i vårt katolske ungdomsmiljø gjennom mange år. Hun er for øvrig en kjent skikkelse innen Oslos teaterverden, bl. a. som fast teateranmelder i «Norges Kvinner». Men hennes største innsats ligger vel her i hennes mangeårige ledelse av Studentersamfundets Friundervisnings teatergruppe — et virke hun ennå står midt oppe i. Vi må her igjen sitere «erle» i Dagbladet:

«Hun hører til de mennesker hvis liv er blitt rikere for hver dag — hvert år som er gått. Som med den gamle dronning i «Dronning for en dag» kan si: «Mitt livsinnhold fikk styrke av mine år...»

ihk

• Vår lytter fortsetter sitt spørsmål: «*OG HVILKEN PLASS HAR AVLATEN I FØLGE KATOLSK LÆRE I DEN KRISTNES LIV?*»

Når de skatter Kirken har samlet i himmelen deles ut som avlat til hel eller delvis fritakelse for de timelige følger eller straffer for våre synder, da betyr ikke dette at livet heretter vil bli behageligere for oss, — f. eks. ved at vi nå unngår den og den sykdom som vi ellers ville ha måttet gå igjennom som et middel til rensing gjennom lidelser. Vårt naturlige liv vil fortsette som før under Guds gode forsyn. Det som blir forandret ved avlaten, er den overnaturlige betydning av vårt liv, av vårt arbeid, våre kjærlighetsgjerninger og våre lidelser. Det vi gjennomgår vil ikke lenger bare være ledd i vår egen personlige og individuelle renselsesprosess, men det vil nå bli forvandlet til positive, byggende handlinger, hvorved vi samler oss selv skatter i himmelen og derved også beriker Kirken og de enkeltpersoner vi ber for. Fra å være fanget i syndens følger — fanger som arbeider i en oppdragelsesanstalt — blir vi frie mennesker i produktiv, rikelig lønnet arbeid. Fremdeles kan vi og bør vi fortsette med å sikre oss avlat fra Kirkens rikdommer, men nå trenger vi ikke avlaten selv, og vi kan la den komme dem til gode som vi velger å be for.

Hva er det som foregår i oss når vi renses for de såkalte timelige følger av synden? For å forstå dette må vi vite hva disse følger er. Det dreier seg om en innskrenkning av vår kjærlighetsevne, en innskrenkning av vår personlighet. Denne skulle være åpen for å kunne fylles med Skaperens egen godhet, og blir i stedet ved synden fyllt av skapningen. Den evige *skyld* som er forbundet med en slik begivenhet kan bare tas bort i Jesu sakramenter. Men deretter må vi igjen åpne oss, og dette er under nåden vårt eget ansvar og krever normalt personlige ofre og lidelser. Spørsmålet er hvordan en annens persons offer og kjærlighet til Gud kan skape den plass for Gud i vår sjel, som vi ellers bare ville ha nådd etter lang bot?

Det dreier seg om et kjærlighetens mysterium som vi bare kan nærme oss gjennom analogier. På det naturlige, moralske plan har vi alle opplevet den reelle kraft andres lidelser kan bety i vårt eget liv. Medfølelsen kan være sterkere enn den direkte lidelse. Under vår oppdragelse har vi erfart at straff kunne ha mindre virkning i vårt liv enn vissheten om at vi ved å gjøre det gale ville gjøre våre kjære ondt. Ved avlaten dreier det seg om overnaturlige realiteter som bare kan erfares ved troen, men disse realiteters virkninger er ikke mindre reelle.

En annen, denne gang uendelig høyere analogi, finner vi i selve vår frelses mysterium. Her blir vi gjenskapt ved en annens persons, Jesu, offer. Når vi forenes med ham i kjærlighet til ham i Sakramentene blir hans offer vår personlige gjerning, og vår skyld utslettet. Avlaten utspiller seg ikke på dette opphøyede, guddommelige plan, men er et spørsmål om nestekjærlighet. Den utsetter ikke vår skyld, men bare visse personlige følger

BØNNENS APOSTOLAT

AUGUST: At det tekniske fremskritt ikke må føre til foragt for menneskeliv. — *For de høyere skoler i Australia.*

SEPTEMBER: At statsmennene ved sine forhandlinger må streve etter sannhet og rettferd. — *For universitetsstudentene i India.*

av synden, og den er derfor atskillig lettere forståelig enn selve Frelsens uendelige mysterium.

• Spørsmålet fortsetter: «*OG HVORDAN ER AV-LATSPRAKSISEN AV I DAG I FORHOLD TIL DEN PÅ LUTHERS TID?*»

Hvilken form, mengde og retning Kirkens utdeling av avlat skal ha avhenger til enhver tid av de kirkelige myndigheters skjønn. I de første århundreder var Kirken atskillig strengere enn nå. En krevet regelmessig at den enkelte synder selv skulle påta seg botsøvelser som kunne tjene til å utslette følgene av hans synder. Disse såkalte kirkestraffer hadde også stor pedagogisk verdi i Kirkens kamp mot hedenskapets rester. En form for «benådning» for slik bot ble gitt når en «bekjenner», d.v.s. en som hadde lidt for troen, ba for en synder og lot ham godskrives sine egne lidelser. I de fleste tilfeller disponerte sannsynligvis de kirkelige myndigheter de helliges skatter uten særlige formaliteter.

Da selve de borgerlige samfunn etter hvert begynte å bli gjennomsyret av kristendommen, ble det mere og mere en unntagelse at biskopene fant det nødvendig å sørge for de enkelte synderes befrielse fra følgene av deres synder ved å pålegge særlig kirkebot. Gjenutviklingen av den kjærlighetsevne synden hadde skadet kunne trygt overlates til klosterfolkets forbønner og til det daglige livs egne utallige anledninger til selvfornektelse og til kjærlighetsgjerninger.

Kirken delte samtidig ut stadig mere av sine åndelige rikdommer. Det ble nå å knytte oppdragende eller samfunnsnyttige *betingelser* til utdelingen av avlat. En søkte å oppmuntre kjærlighetslivet ved å knytte avlat til det, å gi almisser til de fattige og å oppmuntre bønnelivet ved å knytte avlaten til det å be slike bønner som Kirken særlig ville utbre. Pilgrimsferder, som fikk en så enorm betydning for kristenhetens enhet, ble også ofte oppmuntret ved avlat. Bidrag til almene kirkelige interesser, som f. eks. bygging av kirker ble likeledes fremmet på dette vis. Det var på dette grunnlag at bidrag til byggingen av kristenhetens sentrale kirke, St. Peter i Roma, ble oppmuntret ved begynnelsen av 1500-tallet.

En slik sammenstilling av den enkelte synders interesser med Kirkens offentlige interesser er i og for seg en utmerket ting. Den ble imidlertid misbrukt av visse kirkelige funksjonærer, f. eks. Tetzl i Tyskland, som endog dristet seg til å forandre på Kirkens lære for å øke bidragene. Misbrukene ble snart stanset av Kirkens egne myndigheter, og for å unngå slike ting i fremtiden ble det helt slutt med å oppmuntre almisser på denne måten.

Dessverre ble de misbruk som hadde funnet sted utnyttet som utgangspunkt for angrep på selve den kristne lære om helliggjørelsen, og om den gjensidige hjelp i Kirken. I enkelte deler av Europa, bl. a. i Norge, førte det som kjent til at «barnet ble slått ut med vaskevannet», og det ganske ettertrykkelig.

Den praksis Kirken følger nå er å knytte avlaten til rent åndelige betingelser, — til fromhetsøvelser, særlig bønner, som Kirken vil oppmuntre til. Det skjer en viss gradering av avlaten i samsvar med den verdi Kirken setter på den ene eller den andre bønn. Denne gradering uttrykkes ved den kortere og lengre varighet av den botsperiode i oldkirkens kirkedisiplin, hvis virkning tilsvarende den avlat en ønsker å gi. En «fullstendig» avlat tilsvarende de mest langvarige botsøvelser en pleide å gi og betyr ikke nødvendigvis at derved er alle syndens følger utslettet. En avlat på f. eks. «3 år» eller «30 dager» har ikke det minste å gjøre med den tid en uten slik

UTLANDET

VATIKANET

Paven om tidens materialisme.

I en ny encyklika, stilet til de franske biskoper i anledning av hundreårsminnet for åpenbaringene i Lourdes, har Pave Pius XII talt om nødvendigheten av å ta kampen opp mot materialismen som herjer verden og fører den mot totalødeleggelse.

«Vår tids verden, som har mange grunner til berettiget stolthet, lider også under en fryktelig tendens til materialisme», sier Paven. «Denne materialisme fins ikke bare i den filosofi som dirigerer politikk og økonomi hos en del av menneskeheten, og som vi allerede har fordømt. Den fins alle vegne, særlig i begravet etter penger som med sine ødeleggende virkninger vokser med omfanget av de moderne storføretagender — ulykkeligvis den bestemmende faktor i så mange avgjørelser som får innflytelse over enkeltmenneskers skjebne.

...Materialismen uttrykker seg i dyrkelsen av kroppen, i den overdrevne trangten etter komfort og tilsvarende flukt fra selvstrenghet. Den fører i den grad til tap av respekt for menneskelivet, at livet til og med utslettes før det har sett dagens lys. Den viser seg i en ubendig hang til fornøyelser uten tanke på den skam de kan være forbundet med, forlokkelser som i litteratur og forlystelseliv virker til å forføre sjeler som ennå er rene. Den kan ses i den manglende interesse for nesten, i den egoisme som undertrykker nesten og i den urettferdighet som berøver ham hans rett. Kort sagt, den viser seg i den livsoppfatning som henfører alt til materiell velstand og jordisk tilfredsstillelse.

...Det er sikkert riktig at de sosiale tilstander og det økonomiske trykk som tynger menneskers gode vilje, er enormt og ofte lammende. Men er det sant, og det er det, at spørsmålet om sosial og politisk fred først og fremst er et moralsk spørsmål, vil ingen reform gavne og ingen avtale ha varighet uten at det er tale om en omstilling og rensning av hjerte og sinn.

30 000 kristen arbeiderungdom på Petersplassen.

Representanter fra 85 nasjoner har i disse dager vært samlet i Rom i anledning av verdenskongressen for den kristne arbeiderungdom (Jeunesse ouvrière catholique eller JOCistene som de populært kalles). Høydepunktet blir når Pave Pius XII fra Peterskirken balkong taler til de 30 000 deltakere søndag 25. august. Paven ankommer fra Castelgandolfo kl. 17.45, og holder sin tale kl. 18 over radio og televisjon.

Vatikanerbiblioteket på mikrofilm.

For noen år siden brakte vi en notis om et amerikansk initiativ som gikk ut på å overføre 600 000 gamle dokumenter i Vatikanerbiblioteket pr. mikrofilm til USA. Det gigantiske prosjekt er nå blitt virkeliggjort etter fire års uavbrutt arbeid. Samlingen teller 7 millioner fotografier og har krevet en million meter mikrofilm. Den skal nå overføres til Pius XII's Bibliotek ved St. Louis University Saint Louis.

Prosjektet, som var finansiert av Columbus-ridderne, hadde et dobbelt formål, nemlig å lette adgangen til dette kildemateriale for amerikanske studenter og sikre de historiske dokumenter i Vatikanerbiblioteket mot faren for ødeleggelse. Originalsamlingen har som kjent en betydning for forskningen av Vestens historie som ikke lar seg verdsette, og en eventuell ødeleggelse ville være uerstattelig. Arbeidet innebar store vanskeligheter p.g.a. den skjøre tilstand mange av de eldste dokumenter befinner seg i, og det ble derfor anvendt et særlig materiale, fremstillet i Amerika, for

å hindre at stykker skulle falle av ved berøringen.

De mikrofilmene manuskripter omfatter alle de klassiske felter, særlig filosofi, teologi, de latinske og greske klassikere og asiatisk historieforskning. De er skrevet på de forskjellige sprog, hvoriblant latin, gresk, syrisk, koptisk, hebraisk, arabisk, persisk, arameisk og slavonisk.

Egen kirkelig lovbok for Den orientalske kirke.

En apostolisk konstitusjon, *Cleri Sanctitatis*, datert den 2. juni i år, meddeler at Den kirkelige lovbok for Den orientalske kirke nå er fullført og vil tre i kraft 25. mars neste år. Konstitusjonen er inntatt i Kirkens offisielle organ, *Acta Apostolicae Sedis*, 15. august 1957. Det omfattende arbeide er utført av den kodifiserings-kommisjon som Pius XI lot oppnevne i 1935.

Den nye kodeks er meget kortere enn den som gjelder for Den vestlige kirke (med latinsk ritus), nemlig 558 lovregler mot 2414 i den latinske kodeks av 1917. — Tre avsnitt ble kunngjort for en tid siden og omfattet ordenslivet, ekteskapet og de kirkelige domstoler. Nå er fem nye hovedavsnitt føyet til og tre andre vil bli kunngjort senere.

Den nye kodeks innleder med å understreke at de orientalske riter med sine ærverdige og opphøyede tradisjoner er en pryd for Kirken og bekrefter den guddommelige enhet i den katolske tro. Det pålegges patriarkene, erkebiskopene og andre medlemmer av det orientalske hierarki våkent å sørge for at de respektive riter trofast blir bevart og nøyaktig overholdt, samt at ingen modifikasjoner blir tillatt eller tolerert. Canon (lovregel) 12 sier at konvertitter fritt kan velge hvilke ritus de vil tilhøre, mens det annensteds bekreftes at det ikke er tillatt å påvirke en som allerede tilhører Kirken å skifte ritus.

BELGIA

«En nonnes historie» — omdiskutert bok.

avlat ville tilbringe i skjærsilden. Det uttrykker bare en helt abstrakt, innbyrdes gradering av øvelser som har større eller mindre verdi, uten å uttrykke denne verdis egen størrelse. Avlat er en overnaturlig realitet og har ikke i seg selv det fjerneste med tid å gjøre.

• Et avsluttende spørsmål som det kan være nyttig å stille seg er: **HAR VI RAD TIL Å KLARE OSS UTEN AVLATENS HJELP I VÅRT KRISTENLIV.** Avlaten hører ikke til de helt vesentlige trosbegreper. Det vesentlige er at Jesus tar bort vår skyld og dennes evige straff. Den enkelte kan kanskje så kjempe og lide seg fri fra syndens timelige følger alene. Spørsmålet er imidlertid om dette er etter Kristi vilje. Faren er at de som er seg selv nok og ikke lar seg hjelpe av andre, heller ikke har noe å gi til andre. Ved å forakte avlaten, forakter vi selve den religiøse nestekjærlighet og ydmykhet. Fremdeles bærer kanskje vår kjærlighet til Jesus frukt i materiell hjelp til nesten, men hvorfor innskrenke kjærlighetens muligheter? Vårt liv er så rikt som vår kjærlighet og har så mange dimensjoner som de vår tro gir denne. *Edvard D. Vogt.*

Franciskus-hjelpen, Oslo,

åpner igjen mandag 2. september.

Kontortid kl. 12—13 alle hverdager unntatt lørdag.

Urtegt. 29. II, Oslo. Telf. 68 08 68.

St. Hallvard kloster, Sylling

er stadig åpent for weekend — og feriegjester.

Henv.: Kjell Ruyter, Box 48, Ljan, Oslo. Tlf. 41 63 69 (9—16), og 41 11 13 (e. kl. 16).

Gir saklig opplysning om den katolske kirkes tro og moral. Deres svar på Deres personlige spørsmål, står Katolsk Informasjon til tjeneste med sitt brevkurs. Kurset består av 10 brev som sendes Dem med 14 dagers mellomrum. Eventuell korrespondanse vil bli behandlet fortrolig og besvart av kursets geistlige ledere. - Skriftlig henvendelse til:

KATOLSK INFORMASJON
Akersveien 5 Oslo

I Belgia er en bok med ovenstående tittel utkommet. Den er skrevet av en ordenssykepleierske som etter 15 års klostertilværelse ber om å bli løst fra løftene og forlater klosteret. Boken har alt i lang tid vært bestseller i England og Amerika, er under oversettelse til dansk, og kommer her i Norge som fortsettelsesfortelling i et dameblad.

Diskusjonens bølger har gått høyt om den, mange katolikker mener den er berikende, andre at den er mangelfull, flere kompetente kritikere skriver at den er besnærende for lesere som sluker alt uten kritisk sans, og en stor mengde ungdommelige og antagelig kvinnelige lesere later til å synes at den er «søt».

ENGLAND

Speiderjubileet feiret i England.

Som kjent feiret en hel verdens speidere 22. februar i år 100-årsdagen for stifteren av speiderbevegelsen, Lord Baden-Powell's fødsel. Selve bevegelsen feirer i år sitt 50-årsjubileum, og i den anledning har 35 000 speidere vært samlet i en verdens-jamboré i Sutton-Coldfields ved Birmingham.

I forrige uke fikk jamboréen besøk av den Apostoliske Delegat i England, erkebiskop O'Hara og erkebiskop Grimshaw av Birmingham. Ved en pontifikal-messe celebrert av den Apostoliske Delegat leste erkebiskop Grimshaw et budskap fra Pave Pius XII til speiderbevegelsens medlemmer, der Paven oppfordret de unge å gå inn for brorskap og vennskap over landegrensene. «Vis verden, som fortaper seg i umoral og komfort, at det ennå gis en ungdom som er stolt over sine idealer», het det bl. a. i budskapet. Ved gudstjenesten tok over 16 000 katolske speidere del.

FINLAND

Behov for skriftemål.

En luthersk prest i Helsinki har gjort følgende eksperiment ved å rykke inn en annonse i dagsavisene: «Hvis De ønsker å tale med noen om Deres bekymringer, ring 62 17 02 mellom kl. 17 og 18.»

I løpet av noen få uker var det blitt så mange oppringninger at pastoren måtte ha 12 assistenter, legfolk av begge kjønn, for å kunne greie «servicen.» Spørsmålene berører en rekke områder, religiøse, sosiale, moralske, m.m.

Den evangeliske pressetjeneste kommenterer nyheten med følgende: «Menneskene føler i langt sterkere grad enn man i alminnelighet tror en trang til å skrifte og motta råd i sine vanskeligheter.»

INDIA

Kristen kirke fra det 1. århundre?

Avisen «The Times of India» har en artikkel om restene av en eldgammel kristen kirke som nylig er funnet i Nilackal, Travancore. Ruinene skal være forbausende godt bevart og antas å være fra en kristen kirke bygget i det 1. århundre. Der er tydelige tegn på at den er reist med henblikk på kristen kultus, og man mener at den støtter tradisjonen om at apostelen Thomas oppholdt seg i India en tid.

POLEN

«Polen tilhører hele verden.»

I et hyrdebrev har kardinal Wyszyński fortalt sitt folk om sitt besøk i Roma og møtet med pave Pius XII, og videre om den stolthet og glede han følte ved å vite at den polske nasjon «har øynene rettet mot Roma», at den gjennom den katolske kirke er knyttet til Vestens kultur og tar aktiv del i den.

Gjennom seks lange år hadde de polske biskoper vært avskåret fra å kunne reise til Roma, og det faktum at han selv og de biskoper som fulgte ham hadde vært i stand til nå å gjøre en slik reise, ville skape en bedre opinion i den siviliserte verden vedrørende forholdene i landet.

Hvor vi enn kom, fortsetter kardinalen, ble vi møtt med hengivenhet fra katolske nasjoner som følte slektskapet mellom oss. Fra vi kom inn i Østerrike, gjennom Tarvisio (den italienske grenseby), til det fjerne Syrakus på Sicilia, — overalt hørte vi Polen bli ropt med beundring. Det er helt sikkert resultatet av det religiøse fellesskap som forener nasjonene i Kirken.

Etter at den polske primas hadde møtt sin røde kardinalhatt av paven, hadde en prelat sagt til ham: «Polen tilhører hele verden.» I sitt hyrdebrev kommenterer kardinalen dette med følgende: «Det er hva Polen gjør, takket være vår hellige Kirke. Og det er hvorfor det (Polen) ønsker å forbli innenfor den familie, i bevisstheten om sine rettigheter, sin plass og sin historiske misjon som er anvist oss av alle nasjoners Far.»

SOVJETSAMVELDET

Pavedømmets historie.

En sovjetrussisk historiker, Joseph Lavretzky, har skrevet og utgitt en historie om pavedømmet fra det 16. århundre til våre dager. Tittelen er «Vatikanet, — religion, finanser og politikk». Forfatteren beskylder Kirken for gradvis å ha forandret seg til «borgerlighetens politiske partner, mens Vatikanet alt imens det fortsetter med sin middelalderske mystisisme, er blitt en av de mest virksomme finansielle makter i den kapitalistiske verden».

SPANIA

Mønstergyldig reform: Ingen forskjell i den kirkelige betjening av menighetsmedlemmene.

Erkebiskopen av Saragossa har i år satt i verk et eksperiment i byen La Alumnia de Dona Godina, som går ut på å avskaffe de tradisjonelle begyrrer for kirkelige tjenester og i stedet innføre enhetsgebyrer, med forbud mot høyere og lavere takster. Ved å innbetale et fast lite beløp hver fjortende dag, månedlig, kvartalsmessig eller årlig til et fond administrert av en legmannskomite under erkebiskopens ledelse, kan alle medlemmer innen menigheten skrive seg inn i Menighetsforeningen for kristne familier og dermed få utført bestemte og viktige kirkelige handlinger uten ytterligere betaling. Disse innbefatter dåp, mødres kirkegang, brylluper, anskaffelse av eventuelle dispensasjoner, begravelser og sjelemesser. Fondet gir

et bidrag på 2500 pesetas til familien til en som før sin død har mottatt den første hellige kommunion, ellers 500 pesetas. De virkelig fattige mottar alle disse tjenester og begravelserbidraget uten å innbetale noen kontingent. De som har råd til det, men ikke ønsker å være medlem av foreningen, må derimot betale for hver enkelt tjeneste etter bestemte takster.

Erkebiskopen akter å utvide ordningen til hele sitt erkebispedømme, dersom dette eksperimentet i den lille byen skulle falle heldig ut. Hensikten er å rydde bort den bestående klasseforskjell i forbindelse med den kirkelige betjening og vende tilbake til den skikk at man går felles om sognets økonomiske drift og om underholdet til presten, slik at sognegeistligheten kan bli fri for de mangeartede problemer knyttet til den økonomiske administrasjon og legfolket bli gitt et større og mer direkte ansvar i den materielle administrasjon av sognet.

Den katolske ungdom og general Franco.

Ungdommen innen den spanske katolske aksjon utgir sitt eget blad, «Signo». Nummeret datert 22. juni i år ble beslaglagt av myndighetene på grunn av en lederartikkel hvor det ble gitt uttrykk for sterkt forbehold i anledning av general Francos optimisme i det intervju han nylig hadde gitt nyhetsbyrået NCWC. (Omtalt i forrige nummer av St. Olav.)

Artikkelen i Signo understreker at «de økonomiske forhold som den aller største del av arbeiderbefolkningen lever under, lar meget tilbake å ønske». Og videre: «Vi har allerede flere ganger sagt det i disse spalter, og vi gjentar det i dag, at muntlige utsagn ikke har noen verdi hvis de ikke blir etterfulgt av handlinger som løser... de problemer som tynger oss».

SØR-AFRIKA-Sambandet

Biskopenes ord:

Søndag 14. juli ble de sør-afrikanske biskopers erklæring i anledning av rase-spørsmålet opplest i alle landets katolske kirker, og dette er teksten:

«De katolske biskoper har bemerket seg de endringer vedrørende lovgivningen for de innfødte som er vedtatt i parlamentets siste sesjon, og erklærer:

1. At ingen annen autoritet enn hierarkiet er kompetent til å bestemme hvem som skal gis adgang til katolske kultursteder.

2. At katolske kirker må og skal forbli åpne for alle uten hensyn til rase.

Følgelig underretter hermed biskopene sine prester og alle øvrige om at der ikke eksisterer noen restriksjon m.h.t. besøk i katolske kirker, og at de, biskopene, påtar seg alt ansvar for adgangen til de katolske kirker».

TYSKLAND

Filmfestivalen i Berlin.

Under filmfestivalen i Berlin i sommer ble den amerikanske film «The twelve angry men» (De tolv sinte menn), belønnet med den såkalte katakombelampe som er Det internasjonale katolske filmbyrås høyeste utmerkelse. Dessuten fikk den engelske film «Woman

in dressing gown» (Kvinne i morgenkjole), særlig god omtale.

UNGARN

Stalinismen blomstrer.

I begynnelsen av august bekjentgjorde Kadar-regimet arrestasjonen av et ikke oppgitt antall katolske prester og legfolk og etterfølgende rettssak. En av de innstevnte prester er pater Egon Turcsyani, den siste av kardinal Mindszents sekretærer. Han har vært fengslet i noen tid.

Pavelig rundskriv årsak til preste-arrestasjonene.

Offentliggjøringen av kardinal Mindszents tale 3. november i fjor samt Pavens encyklika «Datis nuperrime» er, etter hva en offisiell ungarsk melding opplyser, en av hovedårsakene til de arrestasjoner av «kontrarevolusjonære prester» som nylig har funnet sted i Ungarn. De arresterte prester — tallet vites ikke — er anklaget for å ha dannet en motstandsgruppe som skal ha hovedsete i presteseminariet i Budapest.

Det heter at senest oktober 1956 skal

det ha vært dannet en «anti-folkedemokratisk gruppe som hadde forsterket sin virksomhet etter oktoberrevolusjonen. Gruppen hadde stått i forbindelse med «bevæpnede bander» og fremstillet og utdelt flyveblad i stort omfang. Dessuten anklages de arresterte prester og teologistudenter for å ha hjulpet frihetsskjempene under oppstanden, samt for å ha gitt dem tak over hodet etter at de russiske tropper hadde grepet inn.

En teologisk student, Istvan Tabodi, prestene Imre Warju, Imre Kula og fem andre prester er arrestert fordi de i januar i år i hemmelighet har fremstillet og distribuert en brosjyre i et par hundre eksemplarer. Denne brosjyren inneholdt såvel kardinal Mindszents tale som Pave Pius XII.s «kjetterske og bakvaskende rundskriv mot Ungarn». Som kjent fordømte Paven her blotsutgydelsen ved Sovjet-troppenes nedslaktning av opprørerne i Ungarn.

Offisielle ungarske meldinger nevner den pensjonerte pastor Egon Turcsyani som fører for gruppen. Ifølge de kommunistiske myndigheter skal han ha fungert som kardinalens sekretær etter befrielsen, og han hevdes å ha tatt del

i «plyndringen av kirkedepartementet» etter ordre fra den ungarske primas.

Kardinal Mindszenty den egentlige ansvarlige for oppstanden! Kadar avslører sin taktikk.

I forbindelse med arrestasjonsbølgen i Ungarn har nå også funnet sted arrestasjon av 12 ledende medlemmer av Det kristelige parti som ble dannet i oktober i fjor. Anklagen lyder på «kontrarevolusjonær virksomhet og spionasje». Flere av disse politikere anklages i likhet med de arresterte prester for å ha stått i forbindelse med kardinal Mindszenty. Blant de arresterte er også et medlem av den ungarske førkrigsregjering, *Hugo Payr*, som anklages for å ha forhandlet med kardinalen med henblikk på å danne et «Ungarsk frihetsparti». Payr har sittet arrestert i fire år under det kommunistiske regime. To av de andre arresterte, *Jenoe Soltesz* og *Josef Szigethy*, skal ha arbeidet for opprettelsen av en monarkistisk «Kristen Front».

Radio Vaticana betegner beskyldningen mot de arresterte for kontrarevolu-

DRAMMEN		
<p>TORVETS TRIKOTASJE Trikotasje - Ullgarn Tlf. 3452</p>	<p><i>Forlang</i> Strømper og Trikotasje P. Christensen A.s - Drammen</p>	<p>PEDERSENS FARVEHANDEL A/S N. Storgt. 14 Tlf. 3733</p>
<p>PT. PEDERSEN & BERG A/S Farvehandel - Kjemikalier Parfumeri - Spør oss Etabl. 1883 - Tlf. 2185 Drammen</p>	<p>GUSTAV BØHM & SØN A/S Bakeri og Konditori Drammen</p>	<p>H. KOLDERUP N. Storgt. 12 - Bragernes Tlf. 1362 - Privat 3648 Gå til fagmannen når det gjelder møbler</p>
<p>C. H. PEDERSENS EFTF. Bakeri - Konditori - Kafé Haugesgt. 3. Tlf. 2863 Drammen</p>	<p>GUSTAV THIELEMANN Pølse- og hermetikkfabrikk Tlf. 4184 DRAMMEN</p>	
<p>HARALD LYCHE & CO. Bøker - Papir - Toalettsaker Sportsartikler - Leketøy</p>	<p><i>Alltid først med det siste...!</i> Utstyrsvare- og manufaktur, Drammen</p>	
<p>NORLØFFS JERNVAREFORRETNING Drammen - Tlf 2085</p>	<p>Grønnsaker og frukt jager sykdom på flukt. FRANTZ HEGG Øvre Torvgt. Tlf. 2462</p>	
<p> KOLONIALFORRETNING Tlf. 2659</p>	<p>$\frac{1}{3}$ Tyri Fabrikker Drammen TYRILYS leveres i alle størrelser og typer</p>	

sjonær virksomhet som «oppspinn og bedrag». Det er tilsynelatende Kadarregjeringens hensikt å iverksette en ny hets-kampanje mot den ungarske primas, som skal stilles opp som den egentlige ansvarlige for hele oktober-revolusjonen.

ØSTERRIKE

Katolske religionslærere blir statspensjonert.

Religionslærere som er utnevnt av Den katolske kirke i Østerrike til å undervise i Statens skoler, skal heretter

motta pensjon fra Staten i likhet med alle andre lærere. Dermed er et gammelt anke-mål fra katolikkenes brakt ut av verden, og bestemmelsen er også et konkret uttrykk for sosialistenes vennligere innstilling til Kirken. Bare tre kommunister stemte imot.

<p><i>Ludvig Sættem</i> Manufaktur — Konfeksjon Skotøy</p>	<p>Vi presenterer og anbefaler for første gang disse M O L D E-firmaer</p>	<p>JOHS. WOLD ELEKTRISK FORRETNING AUT. INSTALLATØR BUSSHOLDEPLASSEN - MOLDE</p>
<p><i>Hordenak</i> MEST ULSÅG</p>	<p>STORGATENS KOLONIAL A/S Molde</p>	<p>O. WIIG Farvehandel Tapeter Molde — Telefon 127</p>
<p>J. ORTEN & CO. Aut. Installatør — Radio Tlf. 475</p>	<p><i>E. J. Bjørseth</i> MALERFORRETNING Tlf. 461.</p>	<p>ROY GJØRTZ Rørleggermester Tlf. 683 — 1083</p>
<p>BOLSØY MEIERI A/L Molde Tlf. 183 — 191 — 751</p>	<p>JAKOB JAKOBSEN Kjøkkenutstyr - Jernvarer</p>	<p>O. KLEVE & CO. Bok- og Papirhandel</p>
<p>M. BRECKE Glassmagasin Molde</p>	<p>HORSGAARD & RØD Fisk — Fiskematforretning Tlf. 816 — 744</p>	<p>O. SÆTTEM Molde Bokhandel — Papirhandel Etablert 1893</p>
<p><i>Molde Blomster</i> Telegramadr.: Blomstervatne Molde Tlf. 233 — 1510 — 677</p>	<p>MOLDE GLASSMAGASIN Inneh. Thv. Thomassen</p>	<p>HANS KR. LANGE — MOLDE Rørhandel Aut. Rørleggerforretning Telf. 46 — 216</p>
<p>K. J. FLAATHE Glassmester Telf. 464</p>	<p>L. ERIKSEN Ur- og optisk forretning Storgt. 42</p>	<p>DAHL'S BOKHANDEL Molde Besøk denne moderne forretning, med godt utvalg i bøker papir, foto m. v.</p>
<p>Spar inn reisepengene til Molde SY HOS OSS! I. classes Dame- og Herreskredder POPELKA — Tlf 14</p>		<p>U. AANDAHL'S EFTF. A/S — Molde — <i>Manufaktur - Trikotasje - Konfeksjon</i> <i>Sengeutstyr - Reiseeffekter Linoleum</i></p>

BERGEN

ERLING KRAGE A/S

PRYD- OG BRUKSKUNST

Bergen

Telefon central 14 110

Telegramadresse: «Kjell»

FREDRIKSTAD

FREDRIKSTAD BLIK- & METALVAREFABRIK

Andresen & Müller

Mek. Verksted - Blikkemballasje og metallvarer av enhver slags - Jernfat i alle størrelser og for ethvert øyemed - Isenkramartikler - Elektrisk og Autogensveisning - Stanseartikler.

OSLO

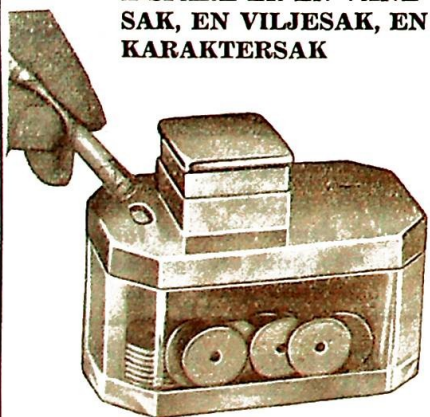
T. S. JACOBSEN

BEGRAVELSESBYRA

Ullevålsv. 1 - Oslo

Tlf. 33 23 34 - 33 22 46

Privat 41 64 78 - 69 43 72

**A SPARE ER EN VANE-
SAK, EN VILJESAK, EN
KARAKTERSAK**

« K L A R »

Fåes i banker over hele landet

OSLO

SE
bekjentgjørelse om
kontingent
annet sted i dette
nummer.

All slags forsikring

ANTH. B NILSEN & Co's

ASSURANCEBUREAU A/S

Rådhusgaten 27, Oslo.

Telefon 41 01 10.

A/s Norsk Medicinsk Varehus

Pilestredet 7 - Telef. 33 43 70 - Oslo

Sykehusutstyr - Sanitetsmateriell
Brilleoptikk

Wittusen & Jensen a.s

Trykkeri — Kontorrekvisita — Systemer

Joh. Weydahl & Co

Oslo - Centralb. 68 18 07

KAFFE

og

HERMETIKK

en gros

SØREN HANSSEN

Kolonialforretning

Langes gate 6 - Oslo

Telefon 33 77 34

ØKONOM Centralopvarming

Inneh.: Trygve A. Engh

Tlf. 42 51 33 - Oslo

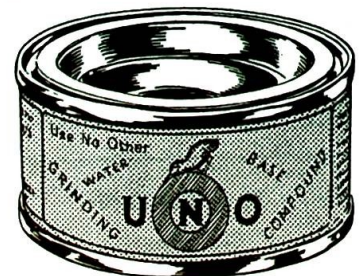
Varme — Ventilasjon — Damp
Varmtvann — Olje — Stoker
Fyring — Kjelerrep. — Ettersyn

WISBECH

Majorstua - Oslo

MASKIN- OG ELEKTROTEKNISKE
FABRIKKER

H-O

**Beste
og hurtigste
slipemiddel
for lager og
ventiler**